

Bartók bőröndje

Hangverseny a Zene Világnapja alkalmából

2026. október 2. | 19:00

Zeneakadémia, Nagyterem

Lukács Miklós-bérlet / 1.

BARTÓK BÖRÖNDJE

MŰSOR

Liszt Ferenc: Les Préludes, S.97

Bartók Béla: III. zongoraverseny, Sz. 119, BB 127

Bartók Béla: Concerto zenekarra, Sz. 116 BB 123

VEZÉNYEL

Scott Yoo

CÍMLAPFOTÓ

Angie Cortes

KÖZREMŰKÖDIK

Fejérvári Zoltán - zongora

AZ ISMERTETÉST ÍRTA

Csabai Máté

GRAFIKA

Biró Árpád Levente

JEGYEK

www.mavzenekar.hu

ALAPÍTÓ ÉS
FŐTÁMOGATÓ

FŐTÁMOGATÓ

TÁMOGATÓ

MAV **CSOPORT**

TÁRSADALMI KAPCSOLATOKÉRT ÉS
KULTÚRÁÉRT FELELŐS MINISZTERIUM

Nemzeti
Kulturális
Alap

/mavzenekar

/mavzenekar

www.mavzenekar.hu

KEDVES KÖZÖNSÉG!

A zenei világban ritkán adatik meg, hogy egyetlen hangversenyen találkozzon a történelmi tradíció, a művészi kiteljesedés és a nemzetközi figyelem. A Zene Világnapja alkalmából a MÁV Szimfonikus Zenekar egy ilyen megismételhetetlen estre várja a közönséget itt a Zeneakadémia Nagytermében.

A **Bartók bőrdíj** címet viselő hangverseny rangját az elhangzó remekműveken túl az adja, hogy olyan világszínvonalú vendégművészek lépnek a pódiumra, mint Scott Yoo amerikai karmester, valamint Fejérvári Zoltán zongoraművész.

Igazi kultúrtörténeti szenzáció, hogy a koncertet az Amerikai Egyesült Államok első számú kulturális közszolgálati televíziós hálózata a PBS (Public Broadcasting Service) stábja rögzíti. A minőségi kulturális és művészeti tartalmak fellelőjeként ismert csatorna ugyanis **Bartók és Budapest** címmel dokumentumfilmet forgat a neves zeneszerző életéről, a **Now Hear This** című klasszikus zenei sorozatának részeként, amelynek népszerű műsorvezetője Scott Yoo, aki kitüntető szerepet szán a filmben a MÁV Szimfonikus Zenekar ma esti hangversenyének. A tengerentúli alkotók figyelmét ugyanakkor az is felkeltette, hogy egy nemzeti vasúttársaság több mint 80 éve tart fenn egy professzionális szimfonikus zenekart, mely egyedülálló a világon. Így a nyolc évtizedes tradíció, valamint a magas fokú művészi színvonal és elhivatottság is megjelenik az amerikai tévénézők milliói számára készülő dokumentumfilmben.

A ma esti ünnepi hangversenyünk kivételes zenei élményt ígér, és egyben részese lehet a közönség a MÁV Szimfonikus Zenekar különleges elismerésének, mely szerint együttesünk a PBS által bekerül a nemzetközi televíziózás történetébe.

Köszönjük, hogy velünk ünneplik a Zene Világnapját!

LISZT FERENC: LES PRÉLUDES, S.97

Előjátékok – ez lenne Liszt Ferenc szimfonikus költeményének magyar címe, amit a közhiedelemmel ellentétben nem a francia költő, Alphonse de Lamartine verse ihletett. Liszt valójában már korábban elkészült a zenei anyaggal és eredetileg egy marseille-i költő nyomán a négy természeti elemről szeretett volna kórusciklust komponálni, amelynek a Les Préludes nyitánya lett volna. Lamartine költeménye azonban találóbb gondolati magnak bizonyult. Az első kottakiadás az alábbi gondolatot fűzte a kompozícióhoz: „Mi más az életünk, mint előjátékok sorozata egy ismeretlen énekhez, aminek első hangját a halál pendíti meg?” A helyzetet bonyolítja, hogy a mondatot nem Lamartine és nem Liszt, hanem élettársa, Carolyne zu Sayn-Wittgenstein hercegné vetette papírra.

A Les Préludes a komponista harmadik szimfonikus költeménye, de az első, amit kezdettől fogva annak is nevezett. A darab öt szakasza megszakítás nélkül követi egymást és szinte az összes dallam visszavezethető az első pillanatokban megszólaló három hangra. Előbb a születés vagy a teremtés hangjait halljuk, majd a pompás felvezető után a szerelem lírai dallamát kürtön és brácsán, mígnem a küzdelem diadalmas témája szólal meg. A viharos harmadik szakasz után egy idilli Pastorale jelzi a megfáradt ember erőgyűjtését, a fináléra fordulva pedig ismét harcba hívnak a rézfúvók. A költemény végén a szerelmi téma indulóváltozatát halljuk. A művet 1854-ben mutatták be Weimarban, ugyanazon a koncerten, amelyen Schumann IV. szimfóniája is elhangzott.

BARTÓK BÉLA: III. ZONGORAVERSENY, BB 127 (SZ. 119)

A New Yorkban élő, betegséggel küzdő zeneszerző utolsó, csaknem befejezett alkotása szinte kultikus népszerűségű: egyszerre szerelmi ajándék, búcsú és egy új, soha nem kiteljesedő korszak ígérete Bartók életművében. A III. zongoraverseny felesége, Pásztory Ditta számára készült, születésnap meglepetésként, ráadásul olyan darabként, amivel később koncertezhet és pénzt kereshet. A munka dandárja a festői szépségű Saranac Lake-en, egy bérelt kis házban készült el, és a természeti környezet bizonyára hatással volt a mű csendesebb, letisztultabb hangvételére.

Míg az előző két zongoraversenyt turbulens és modernista hangjukért méltatják, a III. zongoraversenyt „női koncertnek” szokás hívni. „Bartók különös szeretettel s különös gonddal alakította a közönséget, az emberiséget bővülő muzsikává ezt az utolsó teljes művét” – írja Tallián Tibor zenetörténész. Az első tétel klasszikus, világos szerkesztésű, könnyed és derűs muzsika, amelyben a verbunkos ritmusa és a népzene hatása erősen esztétizáló formában fedezhető fel. A második tétel, az **Adagio religioso** a vonósok halk, korálszerű dallamával kezdődik és Beethoven gyógyulás után komponált híres Hálaénekével rokon. A harmadik tételben energikus fanfárok és egy bachi ihletésű fűgát hallunk.

Amikor Bartók 1945. szeptember 26-án meghalt, a zongoraverseny szinte elkészült – csak az utolsó tizenhét ütem hangszerelése maradt hátra, amit Serly Tibor végzett el. „Csak azt sajnálom, hogy tele bőrönddel kell elmennem” – mondta a zeneszerző a híressé vált mondatot a kezelőorvosának. Pásztory Ditta azonban nem volt képes elvállalni a premiért, túlságosan megviselte szeretett férje halála: a bemutatóra 1946 februárjában Sándor György szólójával került sor Philadelphiában. Akárhogy is, ez a zongoraverseny örökre Pásztory Dittáé marad: „innen a mű gyengédsége (...), a szólista legszebb arcélének fénybe állítása – írja Tallián –, az átszellemült kacérság, amit valóban csak mozartinak lehet nevezni”.

BARTÓK BÉLA: CONCERTO ZENEKARRA, BB 123 (SZ. 116)

Miután Bartók a II. világháború kirobbanása után elhagyta Magyarországot, amerikai reményei hamar összetörték. A tengerentúlon kevesen voltak kíváncsiak a magyar zsenire, de néhány rangos muzsikusz diszkrétan segítő kezét nyújtott. A híres karmester, Serge Koussevitzky a kórházban látogatta meg a beteg zeneszerzőt, hogy Reiner Frigyes és Szigeti József biztatására művet rendeljen tőle. Bartók így is hezitált, nem gondolta, hogy lesz ereje eleget tenni az ezerdolláros megbízásnak.

1943 augusztusában mégis hozzálátott a Concerto komponálásához, és nyolc hét alatt elkészült vele. A következő év decemberében hatalmas sikerrel mutatta be a Bostoni Szimfonikus Zenekar, a karmester pedig „az utóbbi huszonöt év legnagyobb zenekari művének” nevezte. És talán igaza is volt.

„A mű általános hangulata – a tréfás második tételtől eltekintve – fokozatos átmenetet képvisel az első tétel komolyságától és a harmadik gyászos sirató-énekétől a zárótétel életigenléséig” – foglalta össze Bartók az öt tételes Concerto ívét, amely nem hagyományos, szólistára és zenekarra írt versenymű: címét a hangszercsoportok szólistikus, virtuóz kezelése indokolja.

Az öttételes mű felépítése tükörszimmetrikus. Két nagy, mozgalmas szélső tétel fog közre két könnyedebb közjátékot, középen pedig az Elégia áll. Az első tételről (Introduzione) akár Beethoven IX. szimfóniája is eszünkbe juthat: a nyitás a teremtés aktusát idézi meg, majd fanfárszerű témák szólítanak küzdelemre. A második tételben, a Párok játékában Bartók sorra hívja elő a zenekar szereplőit, mindegyik párosával, más hangközökben mozog együtt. Az Elégia egyike Bartók jellegzetes „éjszaka-zenéinek”, panaszos fafúvóhangokkal és rejtélyes vonósrezdülésekkel. A Megszakított közjáték groteszk fintora után az ötödik tétel, a finálé már alig fékezhető. Az örökmozgó vonósok, a szilaj népi ritmusok és a zenekari fúga követik egymást a végkifejlet felé.

FEJÉRVÁRI ZOLTÁN

Az 1986-ban Budapesten született Fejérvári Zoltán generációjának egyik legsikeresebb magyar zongoraművésze. A Zeneakadémián többek között Várjon Dénes és Kemenes András növendéke volt, tanulmányait Madridban, Dmitrij Baskirov osztályában is folytatta. Nemzetközi pályájának fontos állomása volt a Borletti-Buitoni Trust ösztöndíja. 2017-ben megnyerte a Montreali Nemzetközi Zenei Versenyt – a döntőben éppen Bartók III. zongoraversenyét játszotta. Szólistaként fellépett többek között a Budapesti Fesztiválzenekarral, az Európai Kamarazenekarral, a MÁV Szimfonikusokkal és olyan karmesterekkel dolgozott együtt, mint Fischer Iván, Kocsis Zoltán, Takács-Nagy Gábor és Markus Stenz. Rendszeresen koncertezik Európa és Észak-Amerika rangos termeiben, köztük a Carnegie Hallban és a Wigmore Hallban. Szenvedélyes kamarazenesz, partnerei között volt Joshua Bell, Nicolas Altstaedt és Steven Isserlis, Schiff András pedig Building Bridges sorozatába is meghívta. Jelenleg a bázeli Musik-Akademie professzoraként és a budapesti Zeneakadémia oktatójaként tanít. Első szólólemeze Janáček műveivel 2019-ben jelent meg, melyet a Gramophone a zeneszerző egyik legérzékenyebb interpretációjaként méltatott. 2020-ban Schumann-lemeze szintén nagy elismerést aratott.

SCOTT YOO

1971-ben született Tokióban, de Connecticutban nevelkedett, és tizenkét évesen csodagyerekként mutatkozott be Mendelssohn Hegedűversenyével a Bostoni Szimfonikusokkal. Scott Yoo 2016 óta a Mexikóvárosi Filharmonikus Zenekar vezető karmestere és művészeti igazgatója, emellett a kaliforniai Festival Mozaic zeneigazgatója, valamint a Colorado College Music Festival karmestere. Vendégművészként többek között a Londoni Szimfonikus Zenekart, a Skót Nemzeti Zenekart, a San Franciscó-i, Dallasi és Indianapolisi Szimfonikusokat és a Szöuli Filharmonikusokat dirigálta. Több mint hetven kortárs mű ősbemutatója fűződik nevéhez, diszkográfiája pedig húsznál is több felvételt számlál.

Hegedű tanulmányait 3 évesen kezdte, többek között Dorothy De Lay növendéke volt és elnyerte a rangos Avery Fisher-ösztöndíjat. A Harvardon szerzett diplomát, karmesterséget pedig Michael Gilberttől és a legendás Michael Tilson Thomastól tanult. 2021-ben tiszteletbeli doktori címet kapott a Colorado College-től. A szélesebb közönség a PBS tévécsatorna Now Hear This című, Emmy-díjra jelölt klasszikus zenei sorozatának műsorvezetőjeként ismerheti.

BÉLA BARTÓK'S SUITCASE

"I regret most that I have to leave with a suitcase full of music," said Béla Bartók in the final year of his life. Even in the United States, the composer continued to work tirelessly, composing, among other works, his Piano Concerto No. 3, dedicated to his wife, Ditta Pásztory-Bartók. Owing to its unusual gentleness and delicacy, the piece has since often been referred to as a "women's concerto." Pianist Zoltán Fejérvári has a special affinity for this brilliant work, having won the 2017 Montreal International Piano Competition with it. Another masterpiece from Bartók's final years is the monumental Concerto for Orchestra. The evening's conductor is Tokyo-born, US-raised Scott Yoo, music director of the Mexico City Philharmonic Orchestra and host of the Emmy-nominated classical music television series *Now Hear This*.

-
The concert will be recorded by PBS for the documentary *Bartók and Budapest*.
-

PROGRAMME

Franz Liszt: Les Préludes, S. 97

Béla Bartók: Piano Concerto No. 3, Sz. 119, BB 127

Béla Bartók: Concerto for Orchestra, Sz. 116, BB 123

CONDUCTOR: Scott Yoo

SOLOIST: Zoltán Fejérvári - piano

REQUIEM - HALOTTAK NAPI EMLÉKKONCERT

Október 30. | 19:00 | Zeneakadémia

Ralph Vaughan Williams: Fantázia egy Thomas Tallis témára

Wolfgang Amadeus Mozart: Requiem KV. 626

-

Vezényel: Bogányi Tibor

Közreműködik: Kodály Kórus Debrecen |

Karvezető: Kocsis-Holper Zoltán

-

www.mavzenekar.hu

MÁV SZIMFONIKUS ZENEKARI ALAPÍTVÁNY

KURATÓRIUM

Sukta Csaba, elnök

Fenyő Gábor

Dr. Nagypáti Izabella

Németh Lászlóné

Dr. Rácz Gábor

Szigyártó Gyöngyi

Stephen Lugosi

ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓ

Lendvai György

TISZTELETBELI VENDÉKGARMESTER

Kobayashi Ken-ichiro

ÁLLANDÓ VENDÉKGARMESTER

Kesselyák Gergely

Takács-Nagy Gábor

KIEMELT TÁMOGATÓINK

Budapest Főváros IV. kerület, Újpest Önkormányzata

Budapest Főváros IX. kerület, Ferencváros Önkormányzata

Budapest Főváros X. kerület, Kőbánya Önkormányzata

Az alapítvány közhasznú szervezet.

Köszönettel veszi művészpártoló intézmények, gazdálkodó szervezetek és magánszemélyek támogatását. Az adományozó a törvény által biztosított adókedvezményre jogosult.

BANKSZÁMLASZÁM:

10200971-21521573-000000

TOVÁBBI INFORMÁCIÓ:

mavzenekar.hu/tamogatas